

ZASTUPOVÁNÍ

Ak.rok 2019/2020

Koncepce právního zastoupení

Část první, hlava III (§436 –488)NOZ

- Komplexní obecná úprava

- Účelem je

- usnadňovat plně svéprávným osobám právní styk (tj. právní jednání)

- umožnit osobám nikoliv plně svéprávným účastnit se právního styku (FO omezené ve svéprávnosti a PO)

Koncepce právního zastoupení

Zástupcem je ten, kdo právně jedná za jinou osobu

- Zástupce vždy jedná
 - za jinou osobu
 - jejím jménem
 - na její účet
 - vždy **ale projevuje svou vlastní vůli**

Koncepce právního zastoupení - obecně

- **Přičitatelnost dobré víry** zástupce zastoupenému
- Střet zájmů dle §437 -konflikt zájmů **není relevantní**, jestliže zastoupený o konfliktu zájmů věděl nebo musel vědět
- Zástupce jedná **osobně**—možnost substituce (§ 438)
- Pluralita zmocněnců –*„má se za to, že každý z nich může jednat samostatně“* (§ 439)
- Překročení zástupčího oprávnění –exces (§440)
- zapotřebí bezodkladného schválení zastoupeným, jinak je zástupce vázán osobně
- obecná úprava, zvl. úprava v §446 -smluvní zastoupení a §431 -podnikatel

Druhy právního zastoupení

Zákonné zastoupení

```
graph LR; A[Zákonné zastoupení] --> B[Smluvní zastoupení]; B --> C[opatrovnictví];
```

Smluvní zastoupení

opatrovnictví

Smluvní zastoupení

- Vzniká dobrovolně **na základě smlouvy o zmocnění**
- dle SOZ zastoupení na základě plné moci –pojmově nesprávné (důvod právního vzniku)
- plná moc = průkaz o **existenci** zastoupení pro třetí osoby
- Možnost sjednat neodvolatelnost plné moci X zvlášť závažný důvod
- Plná moc musí být udělena v takové formě, kterou zákon vyžaduje pro předmětné právní jednání

Smluvní zastoupení

- Vyvolání domněnky zmocnění osoby k právnímu jednání dle §444
- nelze se dovolat nedostatku zmocnění, byla-li 3. osoba v dobré víře a mohla rozumně předpokládat, že zmocnění bylo uděleno
- Překročení dle §446 (*exces–spec.* K §440)
- zmocnitel není jednáním vázán, jestliže bez zbytečného odkladu oznámí, že s tímto jednáním nesouhlasí (*vigilantibus iura*)
- zmocnitel také není vázán, pokud 3. osoba překročení oprávnění měla a mohla poznat

Smluvní zastoupení - zánik § 448 NOZ

- vykonáním právního jednání
- odvoláním zmocnitelem
- vypovězením zmocněncem
- smrtí FO nebo zánikem PO
- uplynutím doby
- **Neodkladná právní jednání (§449)**
- jednání učiněná zmocněncem poté, co zastoupení zaniklo smrtí FO nebo výpovědí zmocněnce
- povinnost učinit vše, co nesnese odkladu

Zákonné zastoupení a opatrovnictví

Rozdílnost spočívá v právním důvodu vzniku

- zákonné zastoupení vzniká *ex lege*
- opatrovnictví vzniká na základě *rozhodnutí soudu*
- **Společné znaky**
- zastoupení nesvéprávné osoby, ochrana zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv
- **Nemožnost právně jednat v záležitostech**
- vzniku a zániku manželství
- výkonu rodičovských práv a povinností
- pořízení pro případ smrti a prohlášení o vydědění

Zákonné zastoupení

Případy zastoupení :

- zastoupení **nezletilých osob**
- zastoupení osob, které nemohou samostatně právně jednat z **důvodu duševní poruchy**
- **zastoupení PO** zaměstnanci nebo jinými osobami pověřenými činností při provozu obchodního závodu (viz zastoupení podnikatele)

Opatrovník

Soud ustanoví opatrovníka

- osobě, jejíž svéprávnost je omezena
- člověku neznámému či neznámého pobytu

Opatrovníkem bude

- osoba, kterou navrhne opatrovance
- příbuzný
- osoba opatrovanci blízká, která osvědčí o opatrovance dlouhodobý a vážný zájem
- veřejný opatrovník podle jiného zákona

Možnost ustavení opatrovnické rady (dohled nad opatrovníkem)

Opatrovník

Kolizní opatrovník → v případě konfliktu

- konflikt mezi **zastoupenýma zákonným zástupcem/opatrovníkem**
- konflikt mezi **zastoupenými navzájem**
- **Opatrovnictví PO**
- správa záležitostí PO nebo hájení zájmů PO
- jen osoba způsobilá být členem statutárního orgánu (analogicky se budou aplikovat předmětná pravidla pro statutární orgány PO)
- možnost jmenovat osobu opatrovníka dle zakladatelského právního jednání

Zastoupení podnikatele

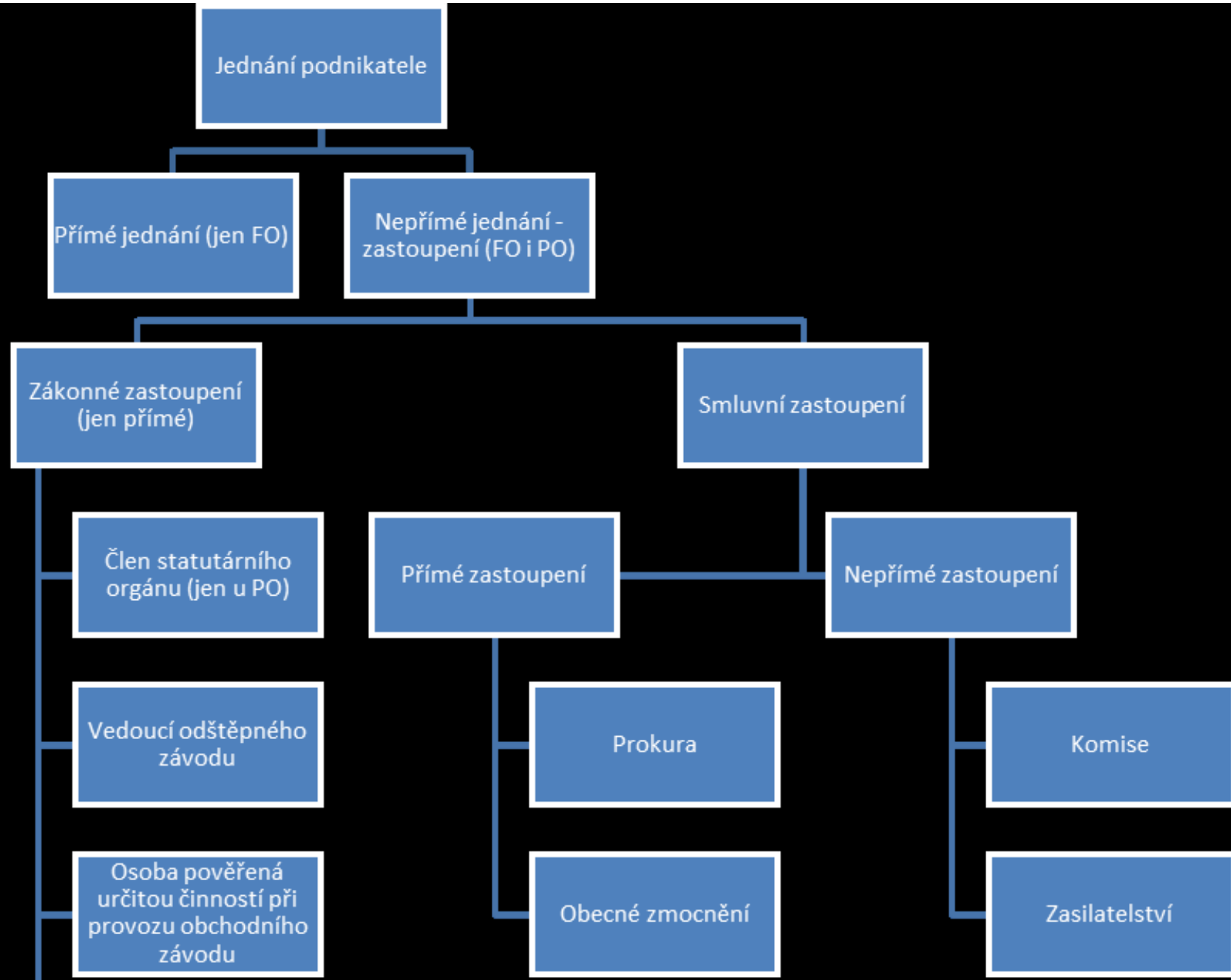
Podnikatelem je

- ten, kdo podniká
- osoba zapsaná v obchodním rejstříku
- podnikatel ve vztahu ke spotřebiteli
- ten, kdo je držitelem podnikatelského oprávnění
- Jednání podnikatele **člověka**
přímé(jedná osobně) X nepřímé(jedná v zastoupení)
- Jednání podnikatele **PO**
- vždy nepřímé(teorie fikce)

Zákonné zastoupení podnikatele

Výlučně **přímé zastoupení**

- Podnikatel může být zastoupen
- Členem statutárního orgánu(jen PO)
- tzv. generální zástupčí oprávnění
- Vedoucím odštěpného závodu
- Oprávnění zastupovat podnikatele ve všech záležitostech týkajících se odštěpného závodu
- Osobou pověřenou určitou činností při provozu obchodního závodu
- Nevyžaduje se, aby byl zaměstnancem nebo členem podnikatele
- Pověření může být formální i zcela neformální

Prokura

Zvláštní smluvní zmocnění **pro případ podnikání**

Písemná forma a explicitní vyjádření, že jde o prokuru

Pouze podnikatel zapsaný do OR → zapisuje se do OR (deklaratorní účinek)

Téměř neomezené zástupčí oprávnění

– „k právním jednáním, ke kterým dochází při provozu obchodního závodu, popřípadě pobočky, a to i k těm, pro která se jinak vyžaduje zvláštní plná moc.“

–neomezena předmětem podnikání

–souvislost s provozem obchodního závodu = podnikáním obecně

–zákaz zcizovat nebo zatěžovat nemovitosti

Prokura

Pojmové omezení prokury

- **ne ve věcech** náležejících výlučně do působnosti podnikatele nebo jeho statutára (svolání VH)
- ne jednání, která nejsou ve vztahu k provozu závodu (nákup chaty za podnikatele pro soukromé účely)
- ne jednání, která se dotýkají samotné podstaty závodu (nemůže nakládat se závodem samotným - prodat, zatížit, popř. uskutečnit přeměnu podnikatele)
- **Rozšířená prokura**
 - – možnost zatížit nebo zcizit nemovitost
 - – musí být explicitně uvedeno

Prokura

- Povinnost vykonávat funkci s **péčí řádného hospodáře**
- Podpis prokuristy
 - obchodní firma podnikatele
 - údaj označující prokuru (p.p., per prokura)
 - pouze pořádková povinnost X neplatnost

Prokura zaniká

Prokura **zaniká** :

- odvoláním podnikatele
- výpovědí prokuristy
- smrtí prokuristy
- smrtí podnikatele, jen bylo-li to ujednáno
- převodem či pachtem závodu
- soudním rozhodnutím o vyloučení prokuristy z fce.
- prohlášením konkursu na majetek podnikatele